

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح دوفوریتی استفساریه ماده (۶۱) قانون انتخابات
مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۸۶»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

تفسیر قوانین موضوعه از وظایف مجلس شورای اسلامی و مربوط به زمانی است که «عبارات» قانون، نص در مراد مقنن نباشد به بیان بهتر، در تفسیر قانون، مقنن در پی رفع ابهام از مفهوم قانون است نه الحاق عباراتی به منطوق آن.

ارزیابی طرح استفساریه

این درحالی است که در طرح استفساریه مذکور پرسش شده که آیا مراد قانون‌گذار در ماده (۶۱) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی درخصوص ممنوعیت هرگونه الصاق و نصب اعلامیه، عکس، پوستر، بنر و پارچه‌های تبلیغاتی، آیا ناظر بر چاپ عکس و پوستر است یا خیر؟ مجلس شورای اسلامی پاسخ داده، بلی، ممنوعیت نصب و الصاق پوستر شامل چاپ آن نیز می‌باشد در این باره نکاتی باید مد نظر قرار گیرد:

الف) در هیچ جای ماده مذکور زکری از «چاپ» نشده که اکنون قصد بر تعیین حدود و میزان مشمولیت آن توسط مجلس مشخص شود.

ب) درخصوص چاپ موارد تبلیغات انتخاباتی به علت آنکه از یکسو «هرگونه الصاق و نصب» موارد تبلیغاتی را ممنوع کرده و از سوی دیگر چاپ و انتشار و توزیع عکس، اعلامیه (یا به عبارتی تراکت و بروشور) و زندگی‌نامه نامزدها با ابعاد کوچک برای توزیع همگانی و نه الصاق و نصب آن منع قانونی ندارد، در این صورت چنانچه ممنوعیت نصب و الصاق موارد تبلیغاتی مذکور شامل چاپ نیز شود باعث تعارض قوانین خواهد بود.

ج) در استفساریه سؤال درباره چاپ عکس و پوستر شده اما در پاسخ مجلس تنها به «پوستر» اشاره شده که خود جای بحث است و دیدگاه مجلس درباره ممنوعیت مذکور درباره «عکس» باید به صراحت بیان شود.

به هر ترتیب، عمل نصب و الصاق با عمل چاپ و نشر متفاوت است و نظر ارائه شده توسط مجلس مبنی بر توسعه مفهوم نصب و الصاق و استنباط عمل چاپ از آن، تفسیر (به معنای رفع ابهام) نیست، بلکه افزودن و الحاق عبارت «چاپ» به متن ماده یاد شده است. بدیهی است اقدام اخیر،

قانون‌گذاری تلقی می‌شود و از این «حیث»، ایراد شورای نگهبان صحیح به نظر می‌رسد. علاوه بر این به نظر می‌رسد موارد تبلیغاتی اشاره شده در ماده نیازمند ارائه تعاریف و ابعاد مشخص‌تری است.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

چنانچه قصد قانون‌گذار آن است که موضوع چاپ عکس و پوستر را در ماده (۶۱) قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی روشن و مشخص کند باید با رفع ایراد شورای نگهبان در متن طرح مورد نظر، عبارت «چاپ» پس از عبارت «هرگونه» در صدر ماده اضافه شود. البته باید در تبصره‌ای یا ماده‌ای از آیین‌نامه اجرایی قانون فوق‌الذکر تعاریف و ابعاد پوستر، عکس، بنر، اعلامیه و پارچه‌های تبلیغاتی و مواردی از این دست مشخص و بیان شود تا از بروز تعارض قوانین آن‌گونه که اشاره شد، جلوگیری به عمل آید.

با تمام این اوصاف الگوی تبلیغات چاپی یکی از مهم‌ترین مجراهای مبادله اطلاعات است که بین انتخاب‌شوندگان و انتخاب‌کنندگان ارتباط برقرار می‌کند و این امر در ایران نیز جاری است و انتخابات هشتمین دوره مجلس شورای اسلامی نیز مؤید این مطلب است. بهتر آن است به‌جای ایجاد محدودیت و ممنوعیت بیشتر و ایجاد شور و شوق برای مردم در انتخابات و اعطای فرصتی برای شناخت بیشتر نمایندگان، بهتر است فرصت‌ها، امکانات و شرایط یکسانی ایجاد کند تا انتخاب‌شوندگان بتوانند هرچه بهتر خود را به انتخاب‌کنندگان معرفی کنند، البته نظارت کامل بر تخلفات انتخاباتی هم امری ضروری است.